

Autisme bij meisjes en vrouwen

Annemie Mertens

www.autiscoop.be

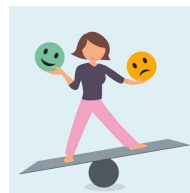

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

1

Een meisje/vrouw
met autisme is

- Een vrouw, een meisje
- Een meisje, vrouw met veel mogelijkheden (kunnen versus aankunnen)
- Een meisje, vrouw met autisme
- Een meisje, vrouw met moeilijkheden, uitdagingen,...

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

2

Algemene cijfers en weetjes

- Mannen / vrouwen:
 - 3 à 4 – 1
 - Vaker lager IQ bij meisjes
 - Vaker VB bij meisjes
 - Stijging vrouwen in zorg
- Maar klopt dit ook?

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

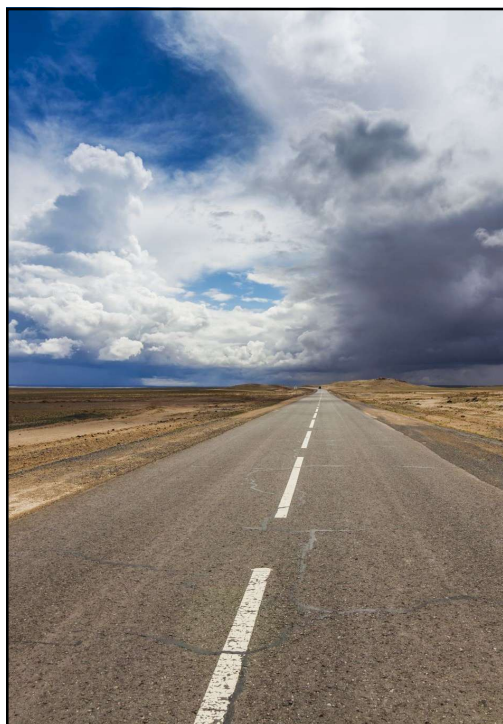
3

Meisjes met betere
begaafdheid
vliegen onder de
autisme-radar

- DSM-5 (pg 120): ... meisjes zonder bijkomende verstandelijke beperking of taalachterstand hebben grotere kans niet opgemerkt te worden, misschien omdat de sociale & communicatieve moeilijkheden bij hen zich subtieler uiten.
 - Andere fenotypische expressie
- Autisme bij meisjes worden beter herkend wanneer er ook cognitieve beperking en/of gedragsproblemen zijn
- Andere co-morbiditeit bij meisjes
- Gestandaardiseerde instrumenten
 - Gebaseerd op mannelijke presentatie autisme
 - Vaak met mannelijke normen

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

4

Op weg naar een
diagnose...

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

5

Grote kans op
late diagnose

- Er is bij meisjes/vrouwen nog steeds een onderdiagnostiek
- Lijdensdruk zet vaak op weg...
- Vrouwelijk 'omgaan' met autisme leidt vaak tot ander gedrag en andere diagnose
 - Foutieve diagnostiek
 - Via comorbiditeit naar autismediagnose

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

6

Autisme bij vrouwen wordt
soms niet opgemerkt
omwille van

- Sterk camouflage-gedrag
 - Vanuit meer sociale gerichtheid?
 - Vanuit meer sociale druk
- Veel meer pleasing-gedrag
 - Sociale druk?
 - Fawning
- Andere interpretatie van hun gedrag

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

7

Adolescentie
verhoogt de
druk...

- Fysieke veranderingen
 - Hormonen, menstruatie en levensfasen
- Sociale interacties
 - Sociale probleemoplossing
 - Meisjesvriendschappen
 - Start verliefdheden
- Eigen identiteitsontwikkeling
 - Gender
- Cognitieve ontwikkeling
 - Van concreet naar abstract, meta denken
 - planningsvaardigheden

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

8

Adolescentie
verhoogt de
druk...

en verhoogt de
kans op

- Bepaalde bijkomende problemen
 - Laag zelfbeeld
 - Laag zelfvertrouwen
 - Lage zelfwaarde
 - Uit onderzoek (maar zeker zichtbaar in de praktijk)
 - Beter zicht op autisme
 - Meer psychisch lijden
- Sterke stemmingswisselingen
- Angsten
- Verhoogde kans op comorbiditeit
 - Depressie
 - Eetstoornissen
 - Angststoornissen
 -

AUTISCOOP

EDUCATION & COACHING

9

Brillen om naar autisme te kijken
bij vrouwen

AUTISCOOP

EDUCATION & COACHING

10

Gedrag

- Autisme kan er (iets) anders uitzien bij vrouwen
 - Nuanceren
 - Fenotype
- Extern versus intern
 - Uitingvormen
 - Beleving
- Energie
 - Sterktes versus talenten

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

11

Dezelfde kenmerken maar ‘anders’

♂	♀
vroege problemen met communicatie	goede praters, scoren goed op tests, maar niet in gewone leven
vroege problemen met sociale interactie	problemen met sociale interactie volop in adolescentie
beperkte interesses	ruime interesses, vooral sociaal gericht

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

12

Sociale interactie

- 'Anders'
 - Meer sociale interesse & motivatie
 - Meer sociaal geïntegreerd
 - Empathie
- Basisschool: vaak 1 vriendin 'claimen'
- Leren en (over)leven door te kopiëren / (vertraagde) imitatie
 - 'Sociale echolalie'
 - Lijkt sociaal, maar dieper begrip ontbreekt soms
 - Nadeel: Wie ben ik? (kameleon)

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

13

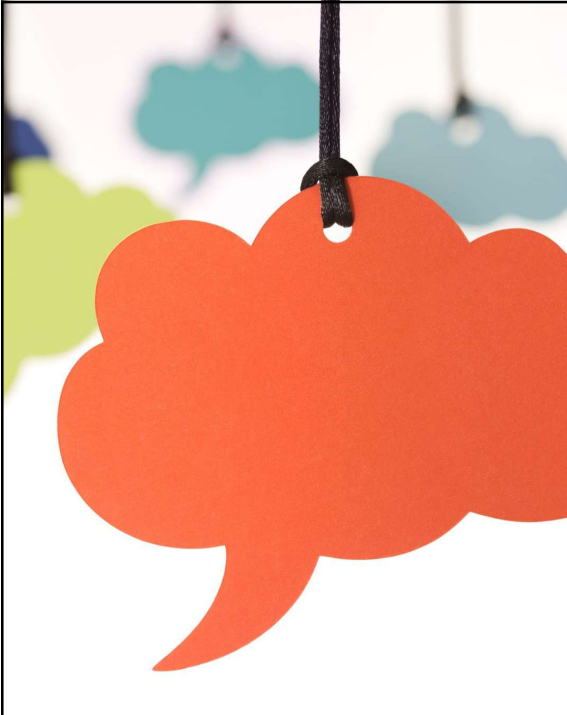

Sociale interactie

- Meer problemen in puberteit
 - Verschil leeftijdsgenoten
 - Zoeken meer contacten, maar daardoor ook meer kans op afwijzing
 - Moeite met vriendschappen onderhouden
 - Meer met jongere kinderen of jongens spelen
 - Huisdier als 'maatje'
 - Meevibreren met emoties anderen (ervloeden)

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

14

Communicatie

- Anders
 - Betere taalvaardigheden?
 - Vaker sprake van echolalie
 - Andere non-verbale communicatie
- Maar
 - Weinig sociaal praten > selectief mutisme of eenzijdige veelpraterij
 - Moeite met koetjes en kalfjes babbel

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

15

Rigiditeit

- Anders
 - Minder stereotiep gedrag
 - Meer doen-alsof spel
- Maar
 - Moeite met scheiden fantasie & werkelijkheid
 - Rigide flexibel: regie-die-tijd
 - Meer sensorische problemen

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

16

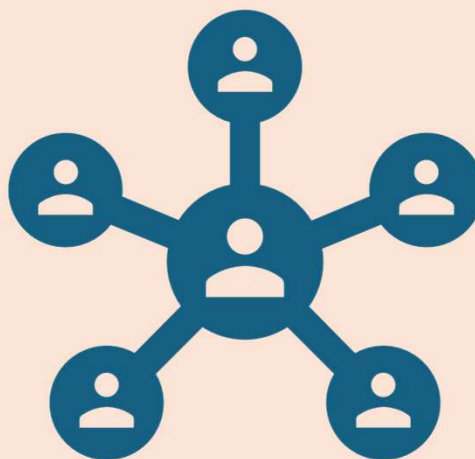
Rigiditeit

- Minder excentrieke interesses
 - Meer typische meisjesdingen: dieren, bekenden,
 - handwerken, klassieke literatuur, soapseries, ...
 - > afwijkende kwaliteit & intensiteit ...
- Informatie vergaren over mensen (i.p.v. dingen)
 - Sociale preoccupatie'

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

17

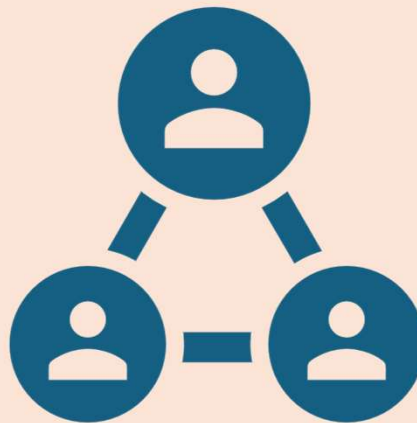
Een ander gedrag?
Dus een andere
hersenenwerking?

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

18

Een andere
ondersteuning?

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

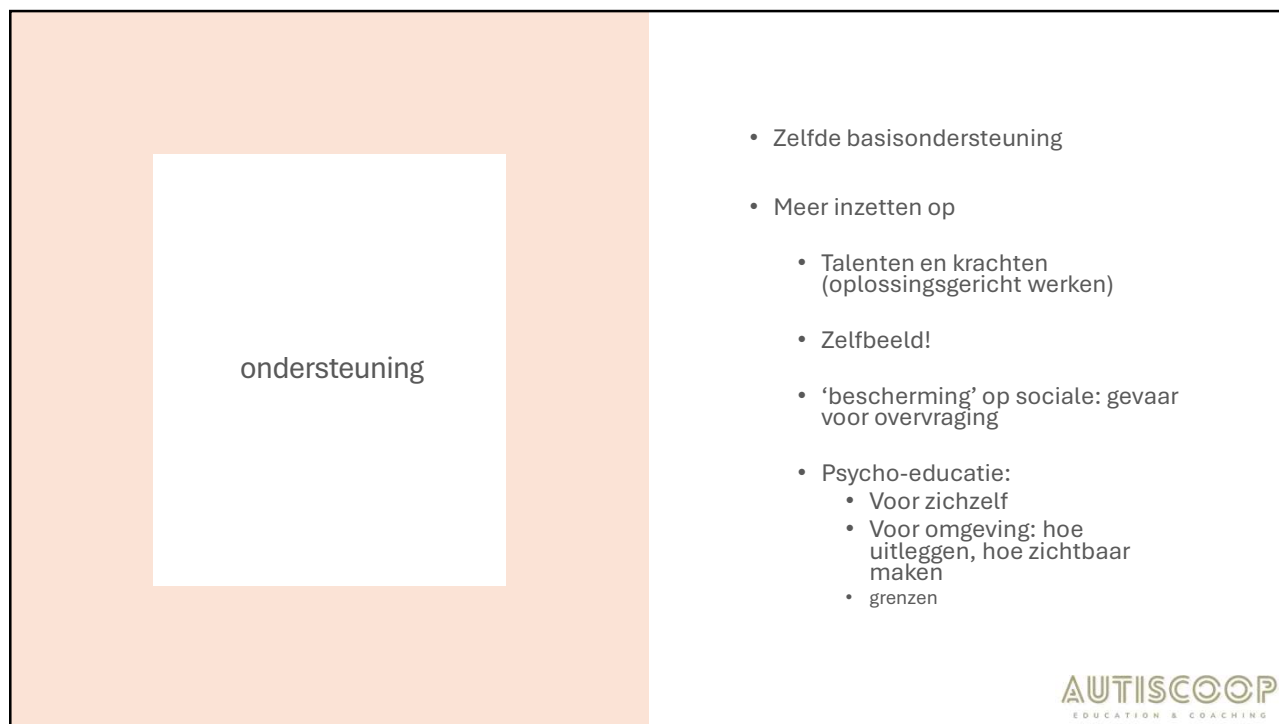
19

ondersteuning

- Zelfde basisondersteuning
 - Verheldering
 - Voorspelbaarheid
 - Organisatie
 - Inzicht
 - Samenhang
 -

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

20

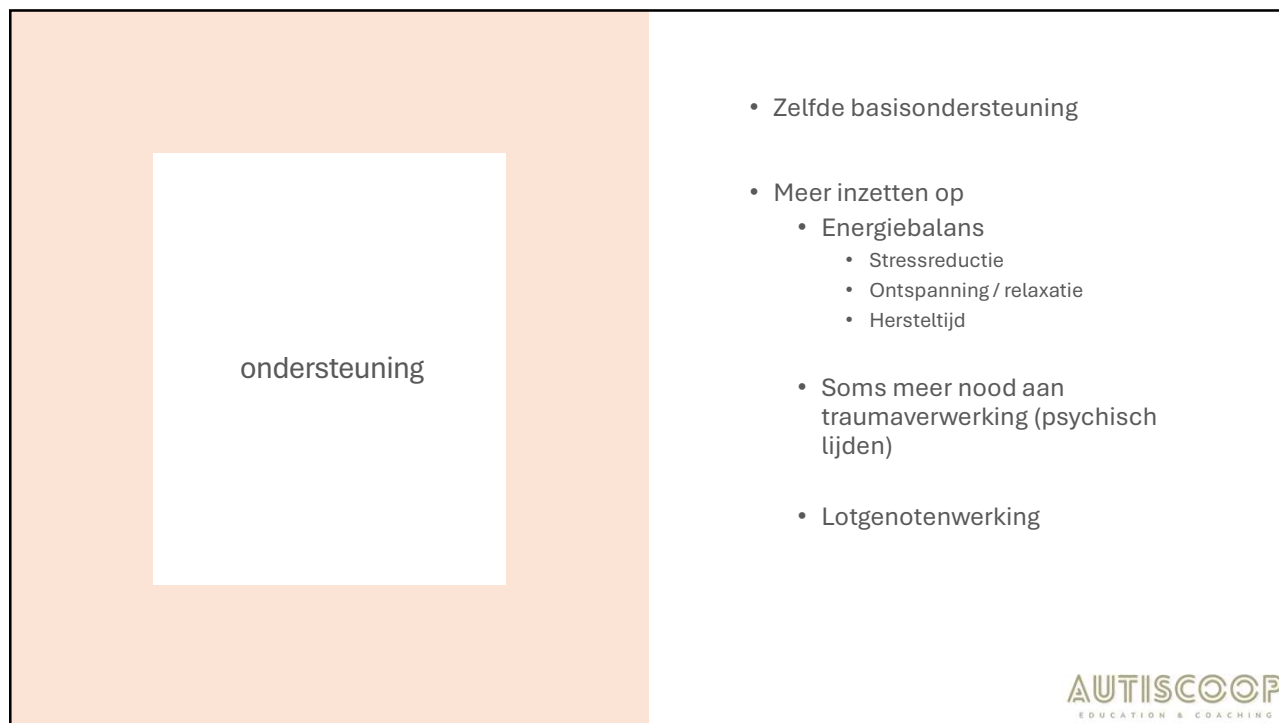
The diagram consists of a large light orange square. Inside it is a smaller white square. The word "ondersteuning" is centered in the white square. To the right of the orange square, there is a list of bullet points. In the bottom right corner of the orange square, the "AUTISCOOP" logo is visible, with "EDUCATION & COACHING" written in smaller letters below it.

ondersteuning

- Zelfde basisondersteuning
- Meer inzetten op
 - Talenten en krachten (oplossingsgericht werken)
 - Zelfbeeld!
 - 'bescherming' op sociale: gevaar voor overvraging
 - Psycho-educatie:
 - Voor zichzelf
 - Voor omgeving: hoe uitleggen, hoe zichtbaar maken
 - grenzen

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

21

The diagram consists of a large light orange square. Inside it is a smaller white square. The word "ondersteuning" is centered in the white square. To the right of the orange square, there is a list of bullet points. In the bottom right corner of the orange square, the "AUTISCOOP" logo is visible, with "EDUCATION & COACHING" written in smaller letters below it.

ondersteuning

- Zelfde basisondersteuning
- Meer inzetten op
 - Energiebalans
 - Stressreductie
 - Ontspanning / relaxatie
 - Hersteltijd
 - Soms meer nood aan traumaverwerking (psychisch lijden)
 - Lotgenotenwerking

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

22

Autisme bij vrouwen gaat misschien minder over
een ander autistisch profiel dan over een andere
verhouding tussen autistische kenmerken,
verwachtingen, compensatie, context en
draagkracht

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

23

Luister vooral naar deze vrouwen en leer...
het zijn TOP-madammen

AUTISCOOP
EDUCATION & COACHING

24